

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER
KARAR ANALİZİ 4

(...) **Antalya 3. Ağır Ceza Mahkemesi**'nin 2009/374 sayılı kararına göre, tüm kanıt ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde; ...görevli polis memuru olan sanık M.E.'nin yönetimindeki motosiklet ile arkasında polis memuru A.Ü. olduğu halde 27.10.2008 günü saat 15.00 sularında devriye görevi ifa ettikleri sırada Yeşildere Mah. 1176 sk. üzerinde durumlarından kuşkulandıkları ... plaka sayılı motorlu bisiklet sürücüsü maktul Ç.G. ile arkasında oturan tanık H.K.'yi ikaz ederek durdurmak istedikleri, ancak tanık H.K.'nin durmaları yönünde uyarı yapmasına rağmen kaçmaya devam ettikleri ve takip sonucu 1173 sokak üzerinde durdurulduğu, motorsikletin arkasında bulunan tanık H.K.'nin yere inerek polis memurlarının yanına doğru yöneldiği, ancak halen motor üzerinde bulunan sürücü Ç.G.'nin ise yere inmeyerek ve gaza basarak kaçmaya başladığı, bunun üzerine sanık polis memuru M.E.'nin yaya olarak bu şahsın arkasından koşarak dur ikazında bulunduğu, ancak bu uyarıya aldırış etmeyerek kaçmaya devam eden maktulün kaçışını engellemek ve onu yakalayabilmek amacıyla üzerinde taşıdığı beylik silahını çekerek önce bir el havaya ateş ettiği ve arkasından da maktulün üzerine doğru ateş ederek başından vurarak ölümüne sebebiyet verdiği anlaşılmaktadır; olay sırasında Ç.G.'nin ölümünün ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmasına bağlı ...kanamadan ileri geldiği adli tıp raporunda da belirtilmiş ve suç failinin sanık M.E. olduğu sanığın aşamalarda kabulü, görgü tanıkları, polis memuru A.Ü. ve maktulün motorlu bisikletinde yolcu olarak bulunan H.K.'nin yeminli anlatımları ile sabittir. Sanık M.E.'nin polis memuru olarak görev ifa ettiği ve söz konusu olayın bu görevinin ifası sırasında meydana geldiği, dosyadaki görev belgeleri ile sabittir. (...) Bu nedenlerle sanığın hukuki durumunun öncelikle 2259 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 16. maddesine göre değerlendirilmesi gerekmektedir. (...)

Somut olay incelendiğinde ve PYSK'daki polisin zor ve silah kullanma yetkileri ile birlikte değerlendirildiğinde; Sanık M.E., yaklaşık 13 yıllık polis memuru olarak görev yapmakta olup, bilgili ve deneyimli bir polis memurudur. Maktulün sabıka ya da suç kaydı yoktur. Hakkında tutuklama, gözaltına alma, zorla getirme veya yakalama emri bulunmadığı gibi suçüstü hali de söz konusu değildir. ...Maktulün üzerinde silah ve benzeri herhangi bir suç aleti bulunmamaktadır. PYSK'nın 4/4 maddesine göre olayda görev ifa eden polis memurlarının durumlarından kuşkulandıkları ...kişiyi durdurup kimlik sorma yetki ve görevlerinin bulunduğu da açıktır. Ancak polis memurları bu yetkilerini kullanarak, kuşkulandıkları motorlu bisikleti durdurup H.K.'nin motorlu bisikletten inerek yanlarına gelmesine ve bundan istifade ederek olay yerinden ehliyet ya da ruhsatı olmadığı gerekçesi ile kaçmak isteyen kişiye karşı silah kullanma yetkisi yoktur. Zira olay, yukarıda belirtildiği gibi gündüz saatlerinde bir cadde üzerinde gerçekleştiği gibi H.K. isimli maktulün arkadaşı yakalanarak muhafaza altına alınmış, kaçan motorlu bisikletin ... olarak plakası tespit edilmiş olmakla bu bilgiler ışığında her an için kaçan kişinin kimliğine ulaşılarak yakalanması mümkün olabileceği gibi kaçan şahsın kullandığı motorun manevra kabiliyeti ve teknik özelliklerinin görevlilerin kullandığı motorun manevra kabiliyeti ve teknik özelliklerinden zayıf oluşu nedeniyle takip sonucu kısa sürede silah kullanmadan yakalanmasının mümkün olduğu, ellerinde telsiz ve diğer iletişim aletleri olan polis memurlarının kaçan motorsikletli kişinin yakalanması için muhabere yaparak kısa sürede bu günkü koşullarda kişiyi yakalamaları mümkün olduğu halde en son çare olan silah kullanma yöntemine başvurulmuştur.

Somut olayda hakkında hiçbir tutuklama-yakalama, zorla getirme gibi karar bulunmayan ve sadece ehliyet ya da ruhsatı bulunmadığı gerekçesiyle olay yerinden kaçmak isteyen bir kişinin polise direndiğinden söz edilemez. (...) Kaldı ki, PYSK'nın 16/c maddesinde hakkında tutuklama, gözaltına alma, zorla getirme veya yakalama kararı verilmiş olan kişilerin ya da suçüstü halinde şüphelinin yakalanmasını sağlamak amacıyla polisin silah kullanabilmesi için dur ihtarına uymayarak kaçmaya devam etmesi ve dolayısıyla ele geçirilmesinin mümkün olmaması hallerinin mevcut olması öngörülmüştür. Yukarıda anlatıldığı gibi hakkında bu tür hiçbir karar bulunmayan kişinin bir an için kaçtığını düşünsek dahi her an başka türlü ele geçirilmesi ya da kimlik bilgilerinin tespit edilmesi mümkün olduğundan kanun hükümlerine uygun davranılmamıştır. Olay sırasında sanık polis memuru ya da yanında görevli polis memurunun kendileri ya da başkası lehine meşru savunma durumu da söz konusu değildir. Tüm bu açıklamalar ve değerlendirmeler ışığında sanık polis memuru M.E., PYSK'nın 16. maddesinde polis memurlarına tanınan silah kullanma yetkisi hudutlarını aşarak bir kişinin ölümüne sebebiyet verdiğinden TCK'nın 24/1 maddesi uygulanmamıştır. Sanık müdafisinin TCK'nın 27/1 maddesinin yollamasıyla TCK'nın 85/1. Maddesinin uygulanması gerektiği yönündeki savunması ile ilgili olarak; yukarıda açıklandığı şekilde sadece olay

yerinden kaçan ve başka türlü yakalanması her an için mümkün olan bir kişiye karşı doğrudan silahla ateş etmesi nedeniyle “sınırım kast olmaksızın aşılması” söz konusu olmadığından bu madde hükümleri de uygulanmamıştır.

İddianamede sanığın TCK'nın 81/1 maddesi gereğince doğrudan kastla bir insanın öldürülmesi suçundan cezalandırılması talep edilmiş ise de; somut olayda polis memuru olarak görev ifa eden sanığın önceden tanımadığı maktul ile aralarında hiçbir husumet bulunmaması, motorlu bisikleti ile olay yerinden kaçmak isteyen kişinin yakalanması sağlayabilmek amacıyla önce bir el havaya ateş edip sonra durduramayınca tekrar onun üzerine doğru ateş etmesi ve bu nedenle suçun maddi unsurlarının sanık tarafından önceden düşünülüp öngörülmesi, zihinde canlandırılması ve bunun neticesinde ölüm olayının meydana gelebileceğini öngörmüş olması söz konusu olmadığından TCK'nın 21/1. Maddesindeki doğrudan kastla adam öldürmek suçundan sanık sorumlu tutulmamıştır. Bu nedenlerle TCK'nın 21/2. maddesinde düzenlenen olası kastla bir kişinin öldürülmesi yönünden sanığın hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekmiştir.(...) Yine sanık polis memurunun motorlu bisikleti ile kaçan bir kişinin üzerine doğru 8-10 metre gibi bir mesafeden 9 mm. çapındaki yarı otomatik tabancası ile ateş ederken bunun sonucunda kişinin yaşamını yitirmesine sebebiyet verebileceğini öngörmesine rağmen bunları kabul ederek eylemini sürdürmesi TCK'nın 21/2. maddesindeki suçun tüm unsurlarını oluşturmaktadır. Zira cadde üzerinde motorlu bisikleti ile bir anda hareket eden bir kişiyi yakalayabilmek amacıyla yaya olarak peşinden koşarken ve bu kişinin hareketli bir kişi de olduğu düşünüldüğünde silahla ateş edildiğinde onun ölümcül bölgelerine isabet ettirebileceğini ve sonuçta bu şekilde ölümüne sebebiyet verebileceğini düşünüp buna göre davranışlarını yönlendirmesi gerekirken sanık bunlara uymamıştır. Bu nedenlerle sanığın TCK'nın 21/2 maddesinin yollamasıyla TCK'nın 81/1 maddesi gereğince cezalandırılması yoluna gidilmiştir. (...)

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, 22/04/2010 tarihli tebliği aracılığıyla, (...) mevcut delillere, özellikle tanık H.K.'nin beyanları ve mahkemenin sanığın bir el ateş ettikten sonra “*maktulün üzerine ateş ederek başından vurarak ölümüne sebebiyet verdiği*” şeklindeki gerekçesine göre sanığın kasten adam öldürmek suçundan cezalandırılması yerine yazılı şekilde olası kastla adam öldürmek suçundan cezalandırılmasına karar verilmesini yasaya aykırı bularak hükmün bozulmasını talep etmiştir.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 30/11/2010 tarihli 2010/2565 esas numaralı 2010/7628 sayılı kararında, (...) PVSK'nın 5681 sayılı Yasa ile değişik 16. maddesinde belirtilen silah kullanılmasını gerektiren herhangi ibare durum bulunmadığı, (...) maktulün ense kısmına aldığı bir adet ateşli silah yaralanması sonucu hayatını kaybettiği olayda; **hayati bölgeler hedef alınarak ateş edildiğini gösteren kesin ve yeterli kanıt bulunmadığı anlaşıldığı halde**, kasten yaralama sonucu ölüme neden olmak suçundan 5237 sayılı TCK'nın 87/4. Maddesinin 2. cümlesi uyarınca hüküm kurulması gerekirken, suç niteliğinde yanılığa düşülerek, unsurları oluşmayan olası kastla insan öldürme suçundan hüküm kurulması yasaya aykırı olup, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden, re'sen de temyize tabi hükmün tebliğnamedeki düşünceden farklı gerekçeyle BOZULMASINA, (...) oybirliği ile karar verildi.

Karar: (...) sanığın eyleminde, maktulü öldürme kastıyla hedef olarak ateş ettiğine, diğer bir anlatımla sanığın öldürme kastı ile hareket ettiğine dair yeterli kanıtın bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Ancak, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Yasasının 16. maddesinde belirtilen “silah kullanma” koşullarının gerçekleşmediğinde herhangi bir duraksamanın yaşanmadığı olayda, kullanılan silahın niteliği, elverişliliği ve etki alanı, atış mesafesi, tanık anlatımları ve dosyadaki diğer kanıtlar göz önünde bulundurulduğunda; kaçmak isteyen maktulü durdurmak amacıyla hareket eden sanığın, elindeki elverişli silahla ve silahın etki alanı içerisinde bulunan maktulün kaçış istikametine doğru ateş etmesi sonucunda, mermilerden birinin maktule isabet edebileceğini ve eyleminin yaralanmayla sonuçlanabileceğini öngördüğü, ancak buna rağmen hareketine devam ettiği ve ölümün bu harekete bağlı olarak meydana geldiği görülmektedir. (...)

Bu nedenle, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 87/4 maddesinde düzenlenmiş bulunan “neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama” suçunu oluşturduğunun ve dolayısıyla Özel Daire bozma kararının isabetli olduğunun kabulü gerekmektedir. (CGK., 05.06.2012, 1-840/214)